

Stockholm 2026-04-17

Boverket

Yttrande över remisser från Boverket rörande implementering av *Direktivet för byggnaders energiprestanda*

Sveriges Hembygdsförbund (SHF) har fått nedanstående författningsförslag på remiss.

- Boverkets förslag till *föreskrifter (BFS 20xx:A26) om energihushållning och värmeisolering i byggnader*
- Boverkets förslag till *föreskrifter och allmänna råd om hållbar mobilitet (B26)*
- Förslag till ändring i *Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:4) om energideklaration för byggnader* – BFS 20xx:B26
- Förslag till föreskrifter om ändring i *Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:5) för certifiering av energiexpert* – BFS 20xx:C26
- 5 förslag till ändringsförfattningar i Boverkets förslag till föreskrifter om energihushållning:
 - BFS 20xx:A29
 - BFS 20xx:A30
 - BFS 20xx:A33
 - BFS 20xx:A28

Vi har tagit del av innehållet och vill framföra följande synpunkter hur vi övergripande ser på förslagen. Vi har valt att i detalj kommentera förslagen i gemensamma yttranden, genom ifyllda formulär som bifogades remisserna, från vår samverkansgrupp *Ideella fastighetsägare*.

Sveriges hembygdsförbunds ändamål är att vårda och synliggöra hembygdens kultur och miljö så att de blir en naturlig grund för ett gott liv. SHF ska i detta syfte arbeta för att kulturarv, miljö, tradition och hävdvunnen sed skyddas vid planering och förändring av samhället.

Av det skälet har vi främst fokuserat på att yttra oss om hur förslaget gagnar det fysiska kulturarvet. Vår uppgift som riksförbund är också att samla, stödja och företräda våra medlemmar. Medlemmarna är ca 400 000 till antalet i 2060 hembygdsföreningar som äger och/eller förvaltar ca 11 000 byggnader med regionala eller lokala kulturhistoriska värden.

Bland dessa finns 1400 hembygdsgårdar som fungerar som samlingsplatser och därmed kan räknas till kategorin lokalbyggnader, varav en del hyrs ut. Därför har vi även en viktig uppgift i att yttra oss om förslag som kan försvåra för våra föreningar i rollen som ideella fastighetsägare att bevara, använda och utveckla kulturmiljöerna, i enlighet med de nationella kulturmiljömålen.

I vårt program *Hållbara landskap – Sveriges Hembygdsförbunds program för en hållbar utveckling av natur- och kulturlandskapet* lyfter vi bland annat vikten av en gemensam helhetssyn kring landskapets värden. Vi menar att en hållbar utveckling förutsätter en helhetssyn som beaktar landskapets alla värden, såväl ekonomiska som sociala, kulturella och ekologiska.

De författningsförslag som nu gått ut på remiss har tagits ur ett större sammanhang. Vi har gjort ett försök att se helheten, tillsammans med de organisationer som ingår i samverkansgruppen *Ideella fastighetsägare* samt med *Sveriges Jordägarförbunds* kulturkommitté och *Svenska byggnadsvårdsföreningen*.

Det har på senare tid tagits fram ett antal rapporter av Boverket, Energimyndigheten och Riksantikvarieämbetet som hänger ihop med författningsförslagen och implementeringen av EPBD. Rapporterna har myndigheterna antingen fått i uppdrag att av regeringen att ta fram eller gjorts som utredningar utifrån myndighetens behov i verksamheten. Dessa har dock inte sänts till oss att yttra oss över. Vi ser dock att de förslag och nya kunskap som framkommit i dessa hänger ihop med hur det byggda kulturarvet kommer att påverkas av implementeringen av *Direktivet för byggnaders energiprestanda* i Sverige. De innehåller viktiga analyser och förslag som behöver vägas in för att både kunna förstå helheten och de fakta även för att kunna kommentera författningsförslagen. De rapporter vi främst syftar på är följande.

- Riksantikvarieämbetets rapport *Energirenovering av byggnader med kulturvärden - Relaterat till EPBD och EU-taxonomin 2026*
- Energimyndighetens rapport *Styrmedel och finansiering för energirenovering Delredovisning 2 i uppdrag om direktivet om byggnaders energiprestanda* ER 2026:07
- Boverkets rapport *Förslag på mål för energieffektivisering i lokalbyggnader och bostadsbyggnader Redovisning inom den nationella byggnadsrenoveringsplanen* Rapport 2026:1

Rapporterna behandlar bland annat frågor om finansiering, bidrag till åtgärder och EU:s taxonomi.

Sveriges Hembygdsförbund bedömer utifrån det som sagts ovan att mer arbete återstår i Sverige, för att implementeringen av EPBD inte ska skada den oersättliga resurs som det byggda kulturarvet är och för att förvaltare ska kunna fortsätta med det goda arbete de gör idag när de vårdar sina fastigheter utifrån byggnadsvårdens principer.

Något vi saknar är en fördjupad diskussion om jämförelser mellan äldre och moderna byggnaders material och metoder i livscykelanalyser. Det skulle stärka äldre byggnaders värden och därmed möjlighet till finansiering genom gröna lån.

Vi vill även trycka på att vi anser att den möjligheten som ges till undantag i direktivets artiklar 5.2 och 9.6 a ska utnyttjas till fullo, utöver de möjligheter som ges till anpassning, i syfte att bevara vårt byggda kulturarv till kommande generationer.

Slutligen vill vi framföra att vi även stödjer *Sveriges Jordägarförbunds* kulturkommittés och *Svenska byggnadsvårdsföreningens* yttranden.

För Sveriges hembygdsförbund

Jan Nordwall
Generalsekreterare

Helena Rosenberg
Kulturmiljöstrateg